

Kodeks ponašanja za poslovne partnere

Zahtevi Autokomerca u pogledu održivosti u odnosima sa poslovnim partnerima

Sadržaj

- Preamble
- 1. Ciljevi i obim
- 2. Osnovni zahtevi održivosti
- 3. Zahtevi održivosti u zaštiti životne sredine
- 4. Zahtevi održivosti u oblasti ljudskih prava i radnog prava zaposlenih
- 5. Zahtevi održivosti za poslovnu etiku
- 6. Zahtevi održivosti za odgovorne lance snabdevanja
- 7. Verifikacija usaglašenosti sa zahtevima održivosti
- 8. Prijavljanje nedoličnog ponašanja
- 9. Sistem za uzbunjivanje

Preambula

Poslovni partneri Autokomerca igraju sastavnu ulogu u poslovnom uspehu firme. Partnerstvo stvara trajne poslovne odnose koji su obostrano korisni. Iz tog razloga, Autokomerč je usmeren na blisku saradnju sa svojim poslovnim partnerima.

Primenjujući zahteve održivosti, svesni smo naše odgovornosti za ekonomski, ekološki i društveni uticaj naših akcija. To očekujemo i od naših poslovnih partnera, posebno kada su u pitanju ljudska prava, zdravlje i bezbednost na radu, zaštita životne sredine i suzbijanje korupcije.

Sledeći zahtevi definišu očekivanja Autokomerca u pogledu načina razmišljanja i ponašanja poslovnih partnera u njihovim korporativnim aktivnostima i smatraju se osnovom za uspešno uspostavljanje poslovnih odnosa između Autokomerca i njegovih partnera.

1. Ciljevi i obim

U ovom Kodeksu ponašanja za poslovne partnere (u daljem tekstu: Kodeks ponašanja) Autokomerč je postavio svoje težje i očekivanja, kao i zahteve za poslovne partnere u vezi sa održivošću (u daljem tekstu: zahtevi održivosti).

Održivost uključuje poštovanje ljudskih prava, zaštitu životne sredine, etičko i zakonito poslovanje i odgovornu nabavku sirovina.

Kodeks ponašanja se primenjuje na sve dobavljače i ostale B2B partnere (u daljem tekstu: poslovni partner) koji posluju sa Autokomercom.

Poslovni partneri su dužni da ugovorom prenesu sve zahteve održivosti na one poslovne partnere koji utiču na ugovorni odnos sa Autokomercom, te da, u meri u kojoj je to moguće i razumno, prenesu zahteve održivosti na njihove poslovne partnere u lancu snabdevanja.

Poslovni partneri uspostavljaju odgovarajuće kontrolne mere za verifikaciju usklađenosti sa ovim zahtevima održivosti svojih poslovnih partnera. U onim slučajevima kada su sa poslovnim partnerima ugovorene obaveze prema pojedinačnim ugovorima koji odstupaju od principa iz ovog dokumenta, takve obaveze imaju prednost.

Zahtevi odživosti su zasnovani, između ostalog, na 10 principa Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija (UN), Vodećim principima UN o poslovanju i ljudskim pravima, Smernicama OECD-a za multinacionalna preduzeća, Smernicama OECD-a o dužnoj pažnji za odgovorne lance snabdevanja minerala iz područja pogodjenih sukobima i područja visokog rizika i konvencije Međunarodne organizacije rada (ILO), posebno o osnovnim pravima na radu i vodećim principima inicijative za podsticanje održivosti.

Štaviše, ovaj kodeks ponašanja je zasnovan na nacionalnim i međunarodno dogovorenim standardima, kao što je Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, kodifikovana posebno u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima i u Međunarodnom paktu o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima.

2. Osnovni zahtevi održivosti

Smatramo da je usaglašenost sa zahtevima održivosti suštinska i fundamentalna za naše poslovne odnose. Očekujemo od naših poslovnih partnera da integrišu vrednosti koje su ukorenjene u ovim zahtevima održivosti u svakodnevno poslovanje kroz strukturirano i kompetentno upravljanje. Menadžment poslovnih partnera mora identifikovati i proceniti zakonske i druge zahteve i obučiti zaposlene, kako bi se obezbedila usklađenost sa relevantnim zahtevima.

Poslovni partneri se uvek pridržavaju važećeg zakona. Ukoliko ovi zahtevi održivosti prevazilaze zahteve važećeg zakona, oni se takođe moraju poštovati.

Pored obaveznih uslova iz ovog Kodeksa ponašanja, dalje preporuke i saveti za poslovne partnere su date u izdvojenim tekstualnim okvirima.

Kreiranje i primena sistema upravljanja

Poslovnim partnerima se preporučuje međunarodni standard ISO 14001, ili usklađivanje sa ISO 14001

2. Osnovni zakoni održivosti

Korporativna izjava

Poslovni partneri pripremaju korporativnu izjavu (npr. Kodeks ponašanja), koja ih obavezuje na društvene, etičke i ekološke standarde. Ova izjava treba da bude na jezicima koje lokalni zaposleni razumeju.

Službenik za održivost

Poslovni partneri se podstiču da imenuju službenika za održivost ili sličnog službenika koji odgovara rukovodstvu dotičnog poslovnog partnera. Službenik treba da razvije ciljeve i mere održivosti unutar kompanije.

Obuka

Poslovnim partnerima se preporučuje da razviju sopstvene programe obuke kako bi definisali smernice za unapređenje implementacije procesa i saopštavanje očekivanja svojim zaposlenima. Poslovni partneri treba da obezbede stalnu obuku za svoje zaposlene.

3. Zahtevi održivosti u zaštiti životne sredine

Emisija gasova sa efektom staklene bašte

Poslovni partneri preuzimaju odgovarajuće mere za smanjenje emisija u vazduhu koje predstavljaju rizik po životnu sredinu i zdravlje, uključujući i emisiju gasova sa efektom staklene bašte. U cilju poboljšanja ekoloških performansi proizvoda i usluga, poslovni partneri obezbeđuju proaktivno smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte duž celog lanca snabdevanja, na primer kroz povećanu upotrebu ugljično neutralnih izvora energije.

Efikasno korišćenje resursa

Poslovni partneri preuzimaju odgovarajuće mere kako bi obezbedili efikasno korišćenje energije, vode i sirovina, korišćenje obnovljivih resursa i minimizaciju štete po životnu sredinu i zdravlje.

Kružna privreda i upravljanje otpadom

Poslovni partneri preuzimaju odgovarajuće i adekvatne mere u cilju izbegavanja otpada, ponovnog korišćenja resursa, reciklaže, kao i bezbednog, ekološki prihvatljivog odlaganja preostalog otpada, hemikalija i otpadnih voda. Takve mere se mogu primeniti posebno u razvojnim aktivnostima, proizvodnji, životnom veku proizvoda i naknadnom reciklirajući na kraju životnog veka, kao i u drugim aktivnostima. Poslovni partneri se pridržavaju odgovarajućih, primenljivih pravila implementacije na nacionalnom i nadnacionalnom nivou.

3. Zahtevi održivosti u zaštiti životne sredine

Voda

Poslovni partneri preuzimaju odgovarajuće i adekvatne mere da minimiziraju potrošnju vode na svim svojim lokacijama i/ili duž sopstvenih lanaca snabdevanja sa davanjem prioriteta za regije sa nedostatkom vode. Pravo na vodu se poštaje u svakom trenutku.

Napomena: Odgovarajuće mere mogu, posebno, uključivati one koje imaju za cilj efikasno smanjenje, ponovnu upotrebu i reciklažu vode sa odgovornim i efikasnim tretmanom ispuštanja otpadnih voda, u cilju zaštite životne sredine u poboljšanja ukupnog kvaliteta vode. Poslovni partneri će, gde je to potrebno, nastojati da obezbede da ljudi pogođeni njihovim poslovanjem imaju pristup bezbednoj, prihvatljivoj i pristupačnoj vodi u dovoljnim količinama za ličnu upotrebu.

Biodiverzitet

Potrebno je obezbiti zaštitu prirodnog ekosistema, posebno zaštitu ugroženih staništa divljih životinja, kao i održivo korišćenje prirodnih resursa. Poslovni partneri moraju nastojati da obezbede da lanci snabdevanja budu bez krčenja šuma i konverzije u skladu sa važećim zakonom i međunarodnim propisima o biodiverzitetu.

Poslovni partneri treba da podrže etičko i humano postupanje prema životnjama.

4. Zahtevi održivosti u oblasti ljudskih prava i radnog prava zaposlenih

Poslovni partneri su dužni da se pridržavaju konvencija Međunarodne organizacije rada (ILO), koje se s vremenom na vreme menjaju, a posebno osnovna prava na radu.

Ukidanje dečijeg rada i zaštita mladih radnika

Poslovni partneri moraju da se pridržavaju minimalne starosne granice za zapošljavanje u svojim poslovnim aktivnostima i lancu snabdevanja, Oni obezbeđuju da se minimalna starosna granica za prijem u radni odnos utvrdi u skladu sa odgovarajućim važećim zakonom i da se ne dešava zabranjen rad dece.

Bez modernog ropstva, bez trgovine ljudima i bez neetičkog regrutovanja

Poslovni partneri moraju preduzeti odgovarajuće i adekvatne mere za eliminisanje dužničkog ropstva, prinudnog i obaveznog rada, kao i svih oblika savremenog ropstva i trgovine ljudima u svojoj zoni odgovornosti i/ili duž lanca snabdevanja. Poslovni partneri osiguravaju da radni odnosi budu dobrovoljni i omogućavaju zaposlenima da daju otakaz po sopstvenoj volji, uz poštovanje razumnog otkaznog roka. Zaposleni kod poslovnih partnera dobijaju ugovor u trenutku zapošljavanja koji je u skladu sa važećim zakonom i koji je u dovoljno dokumentovanoj formi napisan na jeziku koji zaposleni razumeju i na kome su njihova prava i obaveze pravično i jasno izložene.

Štaviše, poslovni partneri ne smeju da dovode u zabludu ili obmanjuju potencijalne zaposlene o prirodi posla, da traže od zaposlenih da plate naknade za zapošljavanje ili neprikladne naknade za prevoz, i/ili da konfiskuju, unište, sakriju i/ili uskrate pristup pasošima i drugim ličnim dokumetima zaposlenih koje izdaje vlada i/ili da ograničavaju slobodu kretanja zaposlenih ili da zahtevaju od zaposlenih da nevoljno koriste smeštaj koji im je obezbedila kompanija bez operativnog razloga.

4. Zahtevi održivosti u oblasti ljudskih prava i radnog prava zaposlenih

Zaštita telesnog integriteta, nema telesnog kažnjavanja

Poslovni partneri pridaju izuzetan značaj zaštiti telesnog integriteta i uvođe odgovarajuće mere kako bi obezbedili poštovanje ovog zakonom zaštićenog prava. Poslovni partneri obezbeđuju u svojoj zoni odgovornosti i duž svog lanca snabdevanja da bilo kakvo učešće, uključujući saučesništvo ili učešće u otmici, mučenju ubistvu ili sličnim radnjama, bude isključeno i da se ne primenjuje fizičko kažnjavanje kao deo njihove disciplinske prakse. Pored toga, poslovni partneri obezbeđuju u svojoj zoni odgovornosti i duž lanca snabdevanja, da druga ozbiljna kršenja i zloupotrebe ljudskih prava, kao što su seksualno nasilja, kao i ratni zločin ili druga ozbiljna kršenja međunarodnog humanitarnog prava, zločini protiv čovečnosti ili genocid, budu zabranjeni.

Naknade i beneficije

Poslovni partneri svojim zaposlenima plaćaju razumnu platu. Razumna zarada je najmanje minimalna zarada utvrđena važećim zakonom i inače se meri u skladu sa zakonom u mestu zapošljavanja. Ova zarada treba da u najmanju ruku, koliko je to moguće, pokrije osnovne potrebe zaposlenih i omogući pristojan životni standard za zaposlene i njihove porodice (zarada za život). Poslovni partneri su dužni da direktno, u potpunosti i na vreme plaćaju zaposlene.

Radno vreme

Poslovni partneri obezbeđuju da radno vreme bude u skladu sa nacionalnim zakonom i/ili nacionalnim zahtevima koji su na snazi u dotičnom ekonomskom sektoru.

4. Zahtevi održivosti u oblasti ljudskih prava i radnog prava zaposlenih

Bezbednost i zdravlje na radu, zaštita od požara

Poslovni partneri se pridržavaju važećeg zakona o zdravlju, bezbednosti i zaštiti od požara. Poslovni partneri uspostavljaju proces koji omogućava kontinuirano smanjenje zdravstvenih i bezbednosnih rizika vezanih za rad i unapređenje zdravlja na radu, bezbednosti i zaštite od požara. Sve mere zaštite zdravlja i bezbednosti na radu ne smeju da podrazumevaju bilo kakve troškove za zaposlene.

Konkretno, poslovni partneri će:

- Obavestiti zaposlene o identifikovanim opasnostima i povezanim preventivnim i korektivnim merama koje su preduzete kako bi se rizici sveli na minimum. Informacije moraju biti dostupne na odgovarajućem jeziku.
- Sprovesti dovoljne mere obuke o sprečavanju zdravstvenih poremećaja i nezgoda na radu, kao i o pružanju prve pomoći, rukovanju hemikalijama i zaštiti od požara.
- Obezbediti odgovarajuću zaštitnu opremu i zaštitnu odeću besplatno.
- Obezbediti odgovarajuće mere zaštite od požara (tehničke, strukturalne ili organizacione) kako bi se smanjila šteta u slučaju požara.
- Označiti hemikalije koje se koriste u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom klasifikacije i obeležavanja hemikalija (GHS) ili, u evropskim zemljama, Uredbom o klasifikaciji, obeležavanju i pakovanju (CLP). Hemikalije se moraju skladištiti, transportovati i njima se mora rukovati u skladu sa važećim zakonskim i ugovornim zahtevima.
- U potpunosti objasniti odgovarajuće planove za hitne slučajeve i obezbediti odgovarajuću prvu pomoć, zaštitu od požara i medicinsku pomoć, kao i materijal i adekvatan transport za dalje lečenje.
- Obezbediti odgovarajući broj izlaza u slučaju nužde, puteva za evakuaciju i sabirnih mesta za hitne slučajeve, a sve to treba biti označeno dovoljnim brojem znakova.

U slučaju nezgode mora se pružiti prva pomoć i medicinska pomoć. U slučaju opasnosti po zdravlje na poslu, poput pandemije, poslovni partneri preduzimaju sve odgovarajuće mere da zaštite svoje zaposlene i kompaniju. Stoga se sve mere koje izdaju lokalne vlasti moraju u potpunosti pratiti i poštovati.

4. Zahtevi održivosti u oblasti ljudskih prava i radnog prava zaposlenih

Uslovi rada i života

Poslovni partneri obezbeđuju svojim zaposlenima toalet i pristup čistoj vodi za piće. Svi objekti za konzumaciju i pripremu hrane, kao i za skladištenje hrane, su u skladu sa važećim minimalnim higijenskim zahtevima. Ukoliko priroda posla zahteva obezbeđivanje spavaonica za zaposlene, obezbeđuje se dovoljno prostora, čistoća i bezbednost. Njihov pristup ne sme biti ograničen na neodgovarajući način.

Nema štete za zemlju, vodu, vazduh

Poslovni partneri se staraju da ne prouzrokuju štetnu modifikaciju zemljišta, zagađenje vode, zagađenje vazduha, emisiju štetne buke ili prekomernu potrošnju vode, što može dovesti do značajnog narušavanja prirodnih osnova za ishranu i vodu za piće ili zdravlje čoveka.

Nema prinudnog iseljenja

Poslovi partneri poštuju zabranu protivpravnog iseljenja i zabranu protivpravnog oduzimanja zemljišta, šuma i voda u fazi sticanja, uređenja ili drugog korišćenja zemljišta, šuma i voda.

Branitelji ljudskih prava

Poslovni partneri ne smeju tolerisati niti se upuštati u bilo koji oblik pretnji, zastrašivanja ili napada na branioce ljudskih prava i životne sredine, uključujući i one koji ostvaruju svoja prava na slobodu izražavanja, udruživanja, mirnog okupljanja i protesta protiv poslovnih aktivnosti poslovnog partnera. Oni garantuju pristup svojim kanalima za žalbe bez pretnji ili nametanja mera odmazde

4. Zahtevi održivosti u oblasti ljudskih prava i radnog prava zaposlenih

Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja

Poslovni partneri priznaju pravo svih zaposlenih da formiraju sindikate i predstavnička tela zaposlenih i da im se pridruže. U tom kontekstu, poslovni partneri se obavezuju na očuvanje neutralnosti. Ovo isključuje svaki oblik diskriminacije ili odmazde na osnovu sindikalnih aktivnosti. Poslovni partneri priznaju pravo na kolektivno pregovaranje i pravo sindikata na slobodan rad i u skladu sa zakonom mesta zaposlenja. Ovaj zakon uključuje pravo na štrajk i pravo na kolektivno pregovaranje.

Bez diskriminacije ili uznemiravanja

Poslovni partneri obezbeđuju da se izbegnu svi oblici diskriminacije, zastrašivanja, uznemiravanja ili neopravdanog ugrožavanja zaposlenih u radnom okruženju. Posebno je zabranjen nejednak tretman, na primer zbog etičkog ili socijalnog porekla, boje kože, pola, nacionalnosti, jezika, vere, fizičkih ili mentalnih ograničenja, rodnog identiteta, seksualne orientacije, zdravstvenog statusa, starosti, bračnog statusa, trudnoće/roditeljstva, sindikalnog članstva ili političkog ubeđenja, u meri u kojoj je zasnovano na demokratskim principima i toleranciji neslaganja, osim ako je to opravdano uslovima zaposlenja. Nepravedan tretman obuhvata, naročito, nejednaku platu za rad jednake vrednosti.

Upotreba snaga bezbednosti

Poslovni partneri osiguravaju da angažovanje ili raspoređivanje snaga bezbednosti ne dovede do kršenja ljudskih prava.

Raznolikost i inkluzija

Poslovni partneri treba da razviju i promovišu inkluzivnu kulturu u kojoj se ceni raznolikost. Raznolikost će se promovisati među svim zaposlenima na svim hijerarhijskim nivoima, posebno, ali ne isključivo, kulturna, etnička i verska raznolikost. Poslovni partneri će obezbediti da svi zaposleni mogu u potpunosti da doprinesu i ostvare svoj puni potencijal i obezbede zdrav balans između posla i privatnog života.

5. Zahtevi održivosti za poslovnu etiku

Poslovni partneri se ponašaju sa integritetom u svakom trenutku i preuzimaju adekvatne i odgovarajuće mere za okončanje prekršaja kao se identifikuju.

Izbegavanje sukoba interesa

Poslovni partneri donose odluke isključivo na osnovu objektivnih kriterijuma i ne smeju dozvoliti sebi da budu pod uticajem stranih interesa ili veza.

Zabrana korupcije

Poslovni partneri odbacuju i sprečavaju sve oblike korupcije, uključujući i ono što je poznato kao olakšice (plaćanja za ubrzavanje obavljanja rutinskih zadataka od strane zvaničnika). Poslovni partneri osiguravaju da njihovi zaposleni, podizvođači i agenti ne odobravaju, nude ili prihvataju mito, potplaćivanje, nepropisne donacije ili druge nepropisne isplate ili beneficije klijentima, zvaničnicima ili trećim licima, ili od njih.

Slobodna konkurenca

Poslovni partneri poštuju fer i slobodnu konkureniju i poštuju primenljiva pravila konkurenčije i antimonopolska pravila. Posebno, ne smeju da sklapaju antikonkurenčke aranžmane ili sporazume sa konkurentima, dobavljačima, kupcima ili drugim trećim licima, niti da zloupotrebljavaju moguću dominantnu poziciju na tržištu. Poslovni partneri obezbeđuju da se u njihovoj zoni odgovornosti ne odvija razmena osetljivih informacija o konkurenčiji ili bilo koje drugo ponašanje koje ograničava, ili bi potencijalno moglo da ograniči, konkurenčiju na neprikladan način.

5. Zahtevi održivosti za poslovnu etiku

Kontrole uvoza i izvoza

Poslovni partneri se striktno pridržavaju svih važećih zakona za uvoz i izvoz robe, usluga i informacija. Pored toga, poštovaće se odgovarajuće primenljive liste sankcija. Poslovni partneri obezbeđuju da se svi porezi, dažbine i autorska prava u vezi sa rudarstvom, trgovinom i izvozom minerala u konfliktnim i visoko rizičnim područjima uplaćuju u skladu sa odgovarajućim važećim zakonom.

Zabrana pranja novca

Poslovni partneri u svom poslovanju obezbeđuju poštovanje važećih zakonskih odredbi protiv pranja novca.

Prava intelektualne svojine

Poslovni partneri poštuju prava intelektualne svojine i štite povezane informacije.

Zaštita poverljivih informacija

Poslovni partneri obezbeđuju da se osetljivi podaci (poslovne tajne i lični podaci) pravilno i zakonito prikupljaju, obrađuju, čuvaju i brišu. Poslovni partneri nameću odgovarajuću obavezu svojim zaposlenima. Osetljivi podaci se ne smeju prenositi trećoj strani ili stavljati na raspolaganje u bilo kom drugom obliku bez neophodnog ovlašćenja i moraju biti zaštićeni u tom pogledu.

5. Zahtevi održivosti za poslovnu etiku

Upotreba veštačke inteligencije

Privatnost i bezbednost podataka su ključni zahtevi za korišćenje veštačke inteligencije (AI). Poslovni partneri obezbeđuju da svi razvoji koji koriste veštačku inteligenciju podležu važećim zakonima i propisima. Sistemi veštačke inteligencije treba da budu kreirani pouzdani i bez ikakve diskriminacije. Kontrola nad primenama veštačke inteligencije uvek ostaje na ljudskim bićima.

Bez podrške oružanim grupama

Poslovni partneri isključuju da njihovo poslovanje doprinosi direktno ili indirektno podršci nedržavnim oružanim grupama.

Obelodanjivanje i informacije

Poslovni partneri beleže informacije o svojim poslovnim aktivnostima, metodama rada, zaštiti zdravlja i zaštiti životne sredine.

6. Zahtevi održivosti za odgovorne lance snabdevanja

Transparentnost

Da bi identifikovali i ublažili rizike održivosti u lancu snabdevanja, poslovni partneri, na zahtev, obelodanjuju informacije o svojim lancima snabdevanja koje su nam potrebne da ispunimo svoje zakonske obaveze. Poslovni partneri su takođe dužni da nametnu odgovarajuću obavezu obelodanjivanja podataka svojim dobavljačima, koji su zauzvrat dužni da je prenesu na svoje dobavljače.

Ovo posebno može zahtevati da poslovni partneri obelodane svoj lanac snabdevanja do porekla materijala i da pruže dokaze o sistemima upravljanja ili verifikacijama trećih strana koje pokazuju procese koji sprečavaju ili ublažavaju rizike održivosti u lancu snabdevanja.

Lanci snabdevanja sirovinama

Zbog svog značajnog uticaja na ljude i planetu, lanac snabdevanja sirovinama posebno zahteva posebnu pažnju svih aktera duž lanca snabdevanja, kako u pogledu poštovanja ljudskih prava, tako i zaštite životne sredine.

Zbog toga se poslovni partneri pridržavaju svojih obaveza dužne pažnje za odgovorne lance snabdevanja u vezi sa relevantnim sirovinama.

7. Verifikacija usaglašenosti sa zahtevima održivosti od strane Autokomerca

Opšte informacije

Autokomerč zadržava pravo da proverava usklađenost sa zahtevima održivosti redovno, nasumično ili za određene događaje i da koristi odgovarajuća i adekvatna sredstva pre dodele novog ugovora i tokom celog poslovnog odnosa. Ovo se može uraditi, na primer, procenom rizika u relevantnoj oblasti odgovornosti poslovnog partnera, samoprocenom od strane poslovnog partnera i/ili angažovanjem stručnjaka na lokalnom nivou (procena na licu mesta). Ovakva procena na licu mesta se vrši samo u prisustvu predstavnika poslovnog partnera tokom redovnog radnog vremena i u skladu sa važećim zakonima, posebno u pogledu zaštite podataka. Poslovni partneri preuzimaju odgovarajuće i adekvatne mere koje daju pravo Autokomerču da izvrši slične procene svojih poslovnih partnera, ukoliko je to neophodno za ispunjenje zakonskih obaveza.

Procena pre sklapanja ugovora

Ako se rizici održivosti identifikuju tokom prethodno navedenih predugovornih procena, koje se mogu desiti pre sklapanja ugovora ili pre dodele novog ugovora, mere koje proizilaze, ako ih ima, tada će biti obavezujuće za ugovor koji treba da se zaključi. U ovom slučaju, poslovni partner je dužan da, po sklapanju ugovora, proceni svako utvrđeno ili neposredno kršenje zahteva održivosti u svom poslovnom području ili u svom lancu snabdevanja u razumnom roku i da otkloni svaku takvu neusklađenost bez dodatnih troškova za Autokomerč.

Nalazi predugovornih procena za usaglašenost sa zahtevima održivosti predstavljaju kriterijum relevantan za dodelu ugovora.

7. Verifikacija usaglašenosti sa zahtevima održivosti od strane Autokomerca

Kršenje zahteva održivosti od strane poslovnih partnera

Ako je došlo do kršenja zahteva za održivost od strane poslovnog partnera ili je ono neminovno, Autokomerč ima pravo da preduzme brze i odgovarajuće mere da spreči, zaustavi ili umanji obim takvog kršenja. Poslovni partner je dužan da u ovom slučaju preduzme sve odgovarajuće mere da spreči, zaustavi ili minimizira obim takvog kršenja.

Ako je priroda prekršaja takva da se ne može prekinuti u doglednoj budućnosti, poslovni partner priprema i sprovodi plan (uključujući određeni raspored) za zaustavljanje ili minimizaciju kršenja bez nepotrebnog odlaganja.

Kršenje zahteva održivosti u lancu snabdevanja poslovnog partnera

Ako postoje materijalni osnovi (potkrepljene informacije) za verovanje, da su ljudska prava ili obaveza zaštite životne sredine možda povređeni u uzvodnom lancu snabdevanja (sa direktnim dobavljačima Autokomerca), poslovni partner će, bez nepotrebnog odlaganja:

1. Učestovati u analizi rizika od strane Autokomerca
2. Ugraditi odgovarajuće mere prevencije u odnosu na dotičnog partnera
3. Na odgovarajući način podržati Autokomerč u pripremi i implementaciji plana za sprečavanje, zaustavljanje ili minimizaciju kršenja.

7. Verifikacija usaglašenosti sa zahtevima održivosti od strane Autokomerca

Ostale posledice

Ako poslovni partner prekrši ili ne poštuje zahteve održivosti, Autokomerč zadržava pravo da preduzme odgovarajuće korake za očuvanje svojih prava, kao što su:

- Zahtevanje sprovođenja mera unapređenja
- Verifikacija istaknutih poboljšanja/mera
- Isključivanje poslovnog partnera iz novih porudžbija
- Raskid ugovora

Autokomerč može da se odrekne korišćenja svog prava na raskid ako poslovni partner može verodostojno da potvrdi i dokaže da je odmah pokrenuo protivmere da spreči buduća, slična, kršenja.

8. Prijavljanje nedoličnog ponašanja

Prijavljanje nedoličnog ponašanja

Nedolično ponašanje se mora identifikovati u ranoj fazi, rešavati i otklanjati bez odlaganja, kako bi se zaštitili zaposleni, poslovni partneri, treća lica i Autokomerč. To znači da svi treba da budu upoznati sa svim propisima o usklađenosti, te da obrate pažnju i budu spremni da ukažu na potencijalno ozbiljno kršenje pravila u slučaju konkretnih dokaza.

Mehanizam žalbe poslovnog partnera

Poslovni partneri uspostavljaju žalbeni mehanizam adekvatan njihovom poslovanju.

Mehanizam omogućava da zabrinutost u vezi sa poslovnom etikom, ljudskim pravima ili životnom sredinom bude iznesena od strane njihovih zaposlenih, kao i od strane drugih, potencijalno pogođenih lica, anonimno, poverljivo i bez straha od odmazde,

Poslovni partneri neće preduzimati nikakve radnje koje ometaju, blokiraju ili onemogućavaju pristup postupku prigovora. Poslovni partneri se obavezuju da će ugovorom preneti obaveze iz prethodne rečenice na svoje dobavljače i obezbediti, u meri u kojoj je to moguće i razumno, da se obaveze prenesu dalje u lancu snabdevanja.

Kanal za žalbe treba da se zasniva na kriterijumima efikasnosti iz UN vodećeg principa 31 o poslovanju i ljudskim pravima i da pokriva sopstveno poslovanje kompanije i lanac snabdevanja.

9. Sistem za uzbunjivanje

Autokomerč ceni poverljive, relevantne dojave poslovnih partnera, kupaca i ostalih trećih lica.

U slučaju specifičnih indicija potencijalnog nedoličnog ponašanja od stane zaposlenih u Autokomerču, ili poslovnog partnera ili njihovih poslovnih partnera, u kontekstu saradnje sa Autokomercom, Autokomerč nudi svim zainteresovanim stranama mogućnost da prijave takvo nedolično ponašanje putem sistema za uzbunjivanje Autokomerca – compliance@autokomerč.rs

Poslovni partneri treba da obezbede svojim zaposlenima neometan pristup sistemu za uzbunjivanje Autokomerca i da ne preuzimaju nikakve radnje koje sprečavaju, blokiraju ili ometaju pristup. Poslovni partneri se obavezuju da će ugovorom preneti obaveze iz prethodne rečenice na svoje dobavljače i obezbediti, u meri u kojoj je to moguće i razumno, da se obaveze prenesu dalje u lancu snabdevanja.

Sistem za uzbunjivanje Autokomerca je odgovoran za otkrivanje ozbiljnih kršenja propisa i zakona. U kontekstu poštene i transparentne procedure, sistem za uzbunjivanje štiti kompaniju, umešana lica i uzbunjivače. Sistem se zasniva na jednoobraznim, brzim procesima, kao i na poverljivom i profesionalnom sistemu za ispitivanje dojava od strane internih eksperata.

Originalna verzija:

Volkswagen Grupa, Odeljenje nabavke Grupe, Odeljenje za usaglašenost Grupe, 38436 Wolfsburg, Verzija: 01/23, januar 2023

Obrađeno i prilagođeno za Autokomerč: Arijana Mitrović, direktor opštih poslova

Maj 2023. godine